

OBSAH

<i>Bohu sa páčia skutky milosrdenstva</i>	3
<i>Pravoslávna ikona</i>	4
<i>Čudotvorné ikony</i>	8
<i>História PCO Strážske</i>	10
<i>Životy svätých</i>	11
<i>Detská stránka</i>	14
<i>Bruno Fererro</i>	20
<i>Akcje BPM</i>	22
<i>Blahoželenie</i>	28
<i>Recepty</i>	29
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

**Obálka: Časovňa pred monastierom Iviron, svätá
hora Atos
Plagát Moscow City Ballet**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVI./2011*

šéfredaktor: *Lenka Kimaková*
redaktori: *Alexander Haluška, Michal Sivík, Zuzana Repková, Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, Ján Husár, Tatiana Mihaličová*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Peter Polakovič*
detská stránka: *Janka Kobanová, Janka Zajarošová*
redaktori pre distribúciu: *Luboš Omaska, Patrik Palasiewicz*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Bohu sa páčia skutky milosrdenstva

Utekajúc od sveta, vyšiel prepodobný Feodul na stĺp blízko Edesa a prebýval na ňom v pôste a modlitbe po dobu dlhých 30 rokov. Pred smrťou mu prišla na um myšlienka požiadať Boha, aby mu ukázal ľudí, ktorí sa Bohu najviac svojím životom páčia. Jeho modlitba skutočne došla až k Bohu a Feodul začul hlas: „Kornélij, ktorý je z rodokmeňa Mimónov, ten je skutočne dôstojný Kráľovstva nebeského. Nájdeš ho v blízkosti Damasku, v dedine Panduro.“ Prepodobný Feodul sa hneď vybral Kornélia hľadať a skutočne ho našiel. Pripadol k jeho nohám a začal ho prosiť, aby mu povedal o svojom živote. „Som hriešnik“, odpovedal Kornélij, „a nič dobré som v živote nespravil.“ Starec Feodul ho ale neprestával prosiť, aby mu ďalej o sebe rozprával. „Vyrastal som medzi hlúpymi ľuďmi, ale teraz, vďaka Bohu, dal som záväzok, že budem žiť v čistote (duchovnej aj telesnej) a budem milosrdný, podľa svojich možností.“ A Kornélij ďalej pokračoval: „Nie je to tak dávno, svätý otče, čo sa mi stala jedna príhoda. Nejaká žena zo slávneho pokolenia, bohatá, múdra, vydala sa za jedného muža, ktorý, ako sa ukázalo, nebol jej hoden.

Skoro premárnil celý jej majetok a narobil jej kopu dlhov. Zavreli ho do temnice, v ktorej strávil veľa rokov. Ale jeho žena ho aj napriek tomu neprestávala navštevovať a musela žobrať, aby mala na jedlo, ktoré mu chcela priniesť. Taktiež hľadala niekoho, kto by jej muža z väzenia vykúpil. Raz sa teda stretla so mnou a žiadala o pomoc. Keď som sa jej opýtal, koľko potrebuje peňazí na vykúpenie muža, povedala, že štyristo zlatých. A keďže v tej dobe som mal len 230 zlatých, predal som niekoľko zo svojich vecí, získanými peniazmi som doplnil svojich 230 zlatých a dal som ich tej biednej žene, aby mala na vykúpenie svojho muža. Taktiež som ju požiadal, aby sa za mňa hriešneho pomodlila, nech sa nado mnou Hospodin zmiluje na svojom súde.“ Počujúc tento príbeh a zistiť, že Boh má zaľúbenie v milosrdných ľuďoch, prepodobný Feodul oslavoval Boha a zanedlho v pokoji odišiel k Hospodinovi.

„Otečnik propovidnika“

Spracoval jerej Michal

Ikonografia sviatku Narodenia Isusa Christa

Jeden z najkrajších kresťanských sviatkov, narodenie Spasiteľa sveta, ktorý sa nenarodil v paláci, v hlavnom meste, no v odľahlom a tichom Betleheme, v malej a bezvýznamnej provincii, počas hlbokej noci a v maštali, je po Pasche najsvetlejším a najradostnejším sviatkom kresťanov – možno najdôležitejšou udalosťou ľudskej histórie. Ikonografia tohto sviatku je založená na dvoch kánonických Evanjeliách (podľa Matúša a Lukáša) a na apokryfoch – evanjeliu Jakuba, evanjeliu Pseudo-Matúša a Slove Afroditiána Perzského na Narodenie Christa.

Zobrazenia tém narodenia Christa a klaňania mudrcov sa nachádzajú už na rímskych sarkofágoch v katakombách, ampulách na olej a v rukopisoch Evanjelií. Od štvrtého storočia, keď sa sviatok Narodenia začal sviatkovať oddelene od sviatku Bohozjavenia, rozvíja sa aj ikonopisecký kánon tohto sviatku.

Centrom ikony je na červennom plátne (symbolizujúcom vznešenosť) ležiaca Presväta

Bohorodička. Vedľa nej, v tmavej tône jaskyne, leží v jasličkách povitý Christos Mládenec. Nad ním sa skláňajú vól a osol, ktorí poukazujú na miesto narodenia, t. j. maštal', no ešte viac symbolizujú naplnenie prorocstva proroka Izaiáša: „Vól pozná svojho gazdu aj osol jasle svojho pána; no Izrael ma nepozná, môj národ nechápe“ (Iz 1, 3). Je ešte jeden výklad: vól a osol symbolizujú dva národy – židovský a pohanský, kvôli ktorým prišiel Spasiteľ na zem. Oproti Bohorodičke Christos zaberá na ikone veľmi malý priestor. Na prvý pohľad je tu akási nelogickosť. Prečo je Bohorodička centrom ikony, keď je centrom by mal byť práve narodený Christos? Na ikone Narodenia Christa je tak vyjadrené, že Isus Christos prišiel na Zem práve cez Bohorodičku. Ona bola akoby tým mostom z nebies na Zem a zároveň najcennejším darom ľudského pokolenia narodenému a zároveň predvečnému Bohu. A práve preto na ikone zaberá Bohorodička centrálnе miesto.

Zaujímavé je aj miesto, kde leží Bohorodička s Christom. Zdá sa akoby boli umiestnení do útrob zeme, kde Christos

žiari svojou bielobou na tmavom pozadí. Je to taktiež vyjadrená krásna myšlienka. Christos svojou svetlosťou Božstva a bezhrieš-

nosti zažiaril v temnote hriechu a svojím narodením posvätil nielen ľudské pokolenie, ale aj všetky útroby zeme. Nad jaskyňou

sa zobrazuje polkruh symbolizujúci nebo a betlehemska hviezda, lúče ktorej schádzajú k hlave Mládenca Christa, vôkol hlavy má Christos nimbus s vpísaným krížom.

Okolo jaskyne sa zobrazujú anjeli a pastieri, ich počet nie je presne stanovený. Na ikone vidíme aj mudrcov, ktorí môžu byť zobrazení ešte putujúci na koňoch alebo už klaňajúci sa sarmi v rukách (Mt 2, 11). Bohorodička sa zobrazuje otočená k Dieťaťu, no omnoho častejšie smeruje jej pohľad na Jozefa, ktorý sa v dolnej časti ikony zobrazuje rozmýšľajúc nad všetkým, čo sa odohralo. Bohorodička sa pozerá smutne, pretože vidí pochybnosti Jozefa. Jej od Christa odvrátená tvár symbolizuje aj to, že Isus už nepatrí len jej, ale celému svetu, ktorý prišiel zachrániť. Veď, ako sám neskôr povedal, Jeho matkou a bratmi sú všetci, ktorí počúvajú Jeho slová a plnia ich (pozri Lk 8, 21). Tento odvrátený pohľad Bohorodičky tiež znamená, že sa obracia k svetu, za ktorý bude pred svojím Synom orodovať a modliť sa.

Samotná scéna spravodlivého Jozefa, ktorá sa nachádza v dolnej časti ikony, je doplnená

symbolickou osobou v podobe starého pastiera v tmavom hnutom kozom rúchu. Nie je to zobrazenie démona, tí sa v pravoslávnej ikonografii zobrazujú inak. Sú to symbolicky zobrazené Jozefove pochybnosti, rady od diavla, ktoré majú vyvolať nedôveru voči Presvätej Bohorodičke. Diablove úklady prichádzajú ako skúsený radca, preto majú podobu starca. Niektorí vidia v tejto tmavej postave knížníka Annáša, ktorý podozrieval Jozefa a Bohorodičku z hriechu.

V dolnej časti ikony je umiestnená aj scéna umývania Mládenca Christa, ktoré vykonávajú dve ženy. Jednu priviedol spravodlivý Jozef, aby pomohla Bohorodičke s pôrodom, no keď videli zázračné rodenie, žena priviedla ešte jednu, ktorá veľmi pochybovala o všetkom, čo jej bolo povedané. Podľa apokryfu sa volala Salome. Scéna zachytáva moment prípravy kúpania. Nádobu na kúpanie sa naplňa vodou – jedna zo žien skúša rukou teplotu vody, aby aj týmto ikona svedčila o skutočnosti tejto udalosti. Christos je nielen pravý Boh, ale aj pravý človek, preto aj voda musí mať správnu teplotu, aby sa dieťaťu

nič zlé nestalo. Tráva zobrazená v spodnej časti ikony svedčí, že sa udalosť odohrala voľne v prírode.

V 17. storočí sa ikonografia sviatku obohacuje. Do kompozície sa dostali mudrci putujúci za hviezdou (môžu sa na ikone nachádzať vo viacerých scénach – putovanie, klaňanie, odovzdávanie darov), anjeli oznamujúci blahú zvesť pastierom (aj spievajúci na nebesiach), útek do Egypta, vraždenie betlehemských detí, ukrytie spravodlivej Alžbety s malým Jánom Krstiteľom v jaskyni, zabitie Zachariáša, ktorý nechcel prezradiť miesto, kde sa jeho žena a syn nachádzajú a podobne.

Táto veľmi obľúbená ikona nechýbala a ani dnes nechýba na žiadnom ikonostase, ktorý má druhý – sviatočný rad. Taktiež je potrebné spomenúť, že táto ikona sa dávala aj ku žertvenníku (stôl, na ktorom kňaz pripravuje chlieb a víno k sv. Eucharistii), kde sa vykonáva proskomídia (prínos), pretože tá svojím obsahom okrem utrpenia Isusa Christa pripomína aj Jeho narodenie.

Je nutné poznamenať, že existuje rozdiel medzi zobrazením tejto radostnej udalosti

medzi východnou a západnou tradíciou. Západ túto udalosť maľuje akoby realistickými očami, pričom západní umelci sa často snažili vyvolať u ľudí určité emócie a najmä betlehemske dieťaťko – Isusa Christa – maľovali skôr idealisticky. Veď na koho by nezapôsobilo roztomilé batola s rozpaženými rúčkami, ležiace na slame a obďaleč stojaca ovečka či oslík so smutnými očami. Ikona však nemá vyvolávať emócie, ale odpútať od pozemského a nasmerovať modliaceho sa človeka k Bohu. To je cieľom pravoslávnej ikony Narodenia Christa.

Protodiakon Ján Husár

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.:

Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.:

Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.:

Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.:

Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

Ikona Božej Matky „Neopalimaja Kupina“

Ikona Božej Matky „Neopalimaja Kupina“ (Nezhárajúci Ker) sa tak nazýva podľa slov bohorodičného dogmati-

ku druhého hlasu, kde sa píše: „...Jákože bo kupiná ne sharáše opalájema, táko Dívo rodíla jesí, i Díva prebylá jesí...“ (...pretože ako horiaci ker nezhorel, tak aj ty, Panna, porodila si a Pannou si ostala...).

Na Sinajskej hore je obyčaj spievať službu pred touto ikonou v čase silnej búrky, keď sú strašné blesky.

Jedna z najstarších ikon „Neopalimaja Kupina“ sa nachádzala v moskovskom chráme Blahoviščenija. Do Moskvy bola prinesená palestínskymi mníchmi v roku 1390.

Táto ikona ochraňuje dom od požiaru a od udretia blesku. Sviatkovanie tejto ikony je stanovené na 4./17. septembra.

Modlitba:

O Presvjatája i Preblahoslovennaja Máti Sladčájšaho Hóspoda nášeho Iisúsa Christá, pripádajem i poklaňajemsja Tebí pred svjatóju i prečestnúju ikónuju Tvojéju, jéjuže dívnaja i preslávnaja čudesá soďiváješi, ot óhnennaho zapalénija i molnijenósnaho hróma žilíšča naša spasáješi, nedúžnyja isciľáješi i vsjákoje blahóje prošénije naše vo bláho ispolňáješi. Smirénno mólim Ťa, vsesílnaja róda nášeho Zastúpnice: spodóbi ny nemoščnýja i hríšnyja Tvojehó máternaho učástija i blahopopečénija. Spasí i sochraní, Vladýčice, pod króvom milosti Tvojejá Cérkov Svjatúju, obíteľ sijú, hrád sej, vsjú stranú našu pravoslávnuju, i vsja ny pripádajuščija k Tebí s víroju i ľubó-

viju, i umilénno prosjáščija so slezámi Tvojehó zastuplénija.

Jéj, Hospožé Vsemílostivaja, umilosérdisja na nas, oburevájemych hrichámi mnóhimi i ne imúščich derznovenija ko Christú Hóspodu prosíti Jehó o pomílovaniji i proščéniji, no Tebí predlahájem k Nemú na umolénije, Máter Jehó po plóti: Ty že, Vseblahája, prostrí k Nemú bohoprijímniji rúci Tvojí, i predstátel'stvuj za nas pred bláhostiju Jehó, prosjášče nam proščénija prehrišénij nášich, blahočéstnaho mírnaho žitijá, blahíja christiánskija končiny, i dóbraho otvíta na Strášnom Sudí Jehó. V čas že hróznaho posiščénija Bóžija, jehdá ohném vozhorjátsja dómy náši ili molnijenósnym hrómom ustrašájemi búdem, javí nam mílostivnoje Tvojé zastuplénije i deržávnoje vspomožénije: da spasájemi vsesílnymi Tvojími ko Hóspodu molítvami, vrémennaho nakazánija Bóžija zďi izbéhnem i víčnoje blažénstvo rájskoje támo unasľídujem: i so vsími svjatými vospojém prečestnúje i velikoľípoje ímja poklaňajemyja Trójicy, Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha, i Tvojé vélije k nam milosérdije, vo víki vikóv. Amíň.

Pripravila **Juliána Polakovičová**

Od počiatku do polovice 16. storočia boli obyvatelia Strážskeho a Krivoštian katolími. Prvý farár, známy po mene Peter, sa spomína v roku 1447. V druhej polovici 16. storočia dorazilo reformačné hnutie aj do týchto končín Uhorska a udržalo sa tu do polovice nasledujúceho storočia. Prvý evanjelický farár sa v Strážskom spomína v roku 1582. Čo sa týka konfesionalnej príslušnosti v rámci protestantizmu, situácia bola v danej oblasti komplikovaná. Zemepáni inklinovali ku kalvinizmu, poddanské obyvateľstvo zas k luteranizmu. Neskôr zo severnejších oblastí humenského panstva prichádzalo nové obyvateľstvo, ktoré bolo „uniatské“. „Uniatmi“ nazývali tých veriacich, ktorí boli pôvodne pravoslávni a po roku 1646 sa zjednotili s Rímom; názov gréckokatolíci sa oficiálne používa až od roku 1773. Tak sa od konca 17. storočia trvalou súčasťou miestneho obyvateľstva stávali tiež „uniati“. Počet gréckokatolíkov od začiatku 18. storočia narastal. Obyvateľstvo už teda tvorili prevažne rímskokatolíci a s Rímom zjednotení veriaci východného obradu. S veriacimi východného obradu prišiel odlišný liturgický kalendár, odlišná chronológia spoločných sviatkov i osobitné sviatky kresťanského východu. To malo, samozrejme, vplyv aj na spolunažívanie. Obciam sa tak nevyhli kon-

flikty, súvisiace s rešpektovaním odlišností. Okrem viery sa „uniať“ spočiatku odlišovali aj jazykom, keďže išlo o prisťahovalcov zo severnejších častí humenského panstva – Rusínov. V roku 1921 gréckokatolícky mukačevský biskup vymenoval za nového správcu farnosti Gabriela Kosseja. Ten vystriedal Teodora Kosseja, ktorý v Strážskom pôsobil 10 rokov. Od roku 1926 post správcu farnosti zastával Emil Štefan a po jeho smrti v 1930 roku sa administrátorom stal Ján Šereghy. V 1932 farnosť začal spravovať Július Rogovský. Najvýznamnejšiu udalosť v živote miestnej gréckokatolíckej komunity predstavovala v tomto období návšteva mukačevského biskupa Alexandra Stojku; do Strážskeho zavítal 05.06. 1935. V posledný decembrový deň roku 1938 bol zrealizovaný súpis obyvateľstva, kde sa skúmalo najmä to, k akej národnosti a k akému náboženstvu sa ľudia hlásia. V Strážskom sa k slovenskej národnosti prihlásilo 1039 ľudí, českej 24, k rusínskej 8, k nemeckej traja občania, 9 dedinčanov uviedlo maďarskú, 61 židovskú a 75 cigánsku národnosť. Za rímskokatolíkov sa prihlásilo 687 obyvateľov, za gréckokatolíkov 448 ľudí, v obci žilo i 17 kalvínov, 5 luteránov a 61 židov, iné vierovyznanie uviedol 1 občan.

Ján Sisák

Svätá mučeníčka Ariadna, deň pamiatky 18. september

Svätá mučeníčka Ariadna bola umučená za Christa za panovania cisára Adriána. Bola otrokyňou u istého Tertila, vládcu mesta Priminsy vo Frýgii (oblasť malej Ázie). Tertilovi sa narodil syn a tak usporiadal oslavu, obetoval v pohan-skom chráme, klaňal sa idolom a oslavoval s domácimi, priateľmi i susedmi, ale svätá Ariadna ostala doma, lebo nechcela ísť na idolské obetisko a oslavovať spolu so svojím pánom. Vtedy sa na ňu jej pán veľmi nahneval, bez lútosti ju zbil, nakoniec ju rozkázal zavesiť a strhať jej telo železom. Potom ju uväznil a dlho moril hladom, len aby ju prinútil vzdať sa Christa a pokloniť sa jeho bohom, ale po čase ho hnev prešiel a pustil Ariadnu z väzenia. Tá hneď ušla z mesta. Vtedy sa pán spamätal, čo urobil i pustil sa za ňou i so svojimi sluhami. Ariadna sa obzrela. Keď videla za sebou

prenasledovateľov, začala utekať, až dobehla k jednej skale. Svätá mučeníčka začala veľmi prosiť Hospodina Boha, aby ju oslobodil z rúk nepriateľov. A vtedy na Boží príkaz sa skala otvorila, svätá vošla do kameňa a ten sa opäť zavrel. Tento zázrak urobil Boží anjel zjaviaci sa na tomto mieste.

Vtedy sa jej prenasledovatelia zľakli, ale tiež sa začali hádať a navzájom sa pobili kopijami. Tak Hospodin vyslobodil svoju služobníčku z rúk bezbožníkov podobne ako vtáčika zo siete lovcov. Modlitbami svätej mučeníčky nech zbaví Hospodin i nás od nepriateľov a spolu so

svätou Ariadnou nech nás urobí hodnými oslavovať Ho v radosť nebeskej na veky. Amiň!

Svjataja mučenice Ariadno, moli Boha o nas!

***Svätý mučeník Zosim
pustovník, deň pamiatky
19. september***

Raz sa vládca Kilikie Dometián vydal spolu so svojimi sluhami na poľovačku. Prešiel tak mnohé púšte, hory i vrchy a tam lovil zver. A hľa, na jednom mieste zazrel kopec zvierat. Medzi nimi bol starec a zhováral sa s nimi ako s ľuďmi. Poľovníci sa vrhli na zvierať a keď sa tie rozutekali, chytili starca a priviedli ho ku kniežatú, lebo si mysleli, že je to čaro dejník čarujúci v lese.

I pýtali sa ho kto je a ako sa volá. Svätý starec odpovedal: „Som kresťan! Moje meno je Zosim.“ Vtedy ho zviazali a priviedli do mesta na súd. Tu sa ho panovník začal vypytovať na kúzla a čarovanie. Akým spôsobom tak začaroval zvierať, že žije medzi nimi, neublížia mu a ako to, že s nimi rozpráva ako s ľuďmi?

Zosima odpovedal: „Nie pre čarovanie bývam na púšti, ale som kresťanom a nie je možné, aby som žil s neveriacimi. Preto som odišiel do púšte želajúc si radšej byť so zvieratami, ako so zlými ľuďmi a nepriateľmi nášho Pána Isusa Christa. Mám pred očami spôsob života svätých otcov, ktorí zanechali tento svet a odišli žiť na púšť. Im sa snažím podobať nakoľko môžem. Boh pozná svojich služobníkov a nezabúda na nich. Aj na mňa si spomenul a podľa svojej blahodati pokoril podo mňa na moju útechu divé zvieratá. A hľa, takto žijem s nimi, položiac na Neho celú svoju nádej.“

„Tak ty si zlý starec uctievať Nazaretského? Dobre, pôjdeme teda do Nazareta a tam ťa budem nemilosrdne mučiť. Buď sa zriekneš Nazaretského, alebo prídeš o život, a keď to uvidia Nazaretčania, aspoň sa naľakajú.“

Svätého Zosima poslal pred sebou v okovách. Sám vládár došiel o čosi neskôr.

Dometián prikázal predviesť v Nazarete Zosimu a zase sa ho vypytoval na čarovanie. No Zosim opäť potvrdil, že je kresťan a toto všetko sa deje Božou mocou. Dometián prikázal, aby za-

vesili svätého dolu hlavou, na hlavu mu priviazali ťažký kameň a tak ho bičovali.

„Ani teraz sa nezriekneš Christa? Ak zvieratá počúvajú tvojho Boha, tak prikáž jednému zvieratú, nech príde tu a my všetci prijme tvoju vieru.“

Rozhodol vládca Dometián. Vtedy svätý Zosim pozdvihol svoje ruky a začal sa modliť: „Pane Isuse Christe, Synu Boží! Vypočuj ma, svojho služobníka, pošli tu leva, aby mi slúžil!“ Za chvíľu do mesta vbehol strašný lev a všetci, čo boli na uliciach, sa rozutekali. Pribehol k Zosi-

movi a začal podopierať kameň, čo mu visel na krku. Zviera sa na prosby svätého mučeníka

u pokojilo a sám Dometián ho prikázal odviazať. Svätý mučeník Zosim pustovník skončil svoj život pokojne v púšti. Svätý Zosim pustovník žil začiat-

kom 4. storočia.

Svjatyj mučeníče Zosime pustynniče, moli Boha o nas!

Podľa knihy Žitija svjatych Dimitrija Rostovskogo spracoval

bohoslovec Alexander

Príbeh ceruzky

Chlapček pozoroval starú mamu pri písaní listu. Zrazu sa jej spýtal: „Opisuješ príbeh, čo sa stal nám? Nie je to náhodou príbeh o mne?“

Stará mama zdvihla oči od písania a s úsmevom vnúčikovi odvetila: „Máš pravdu, naozaj píšem o tebe. Ceruzka, ktorou píšem, je však dôležitejšia ako slová. Bola by som rada, keby si aj ty bol ako ona, keď vyrastieš.“

Chlapček sa zarazene zadíval na ceruzku, nevidel však na nej nič zvláštne.

„Je to predsa úplne normálna ceruzka.“

„Všetko závisí od uhla pohľadu. Táto ceruzka má päť dobrých vlastností, ktoré ti iste zaručia spokojný život, ak ich

budeš mať aj ty.

Po prvé: Môžeš robiť veľké veci. Nikdy však nezabúdaj, že existuje Ruka, ktorá vedie tvoje kroky. Tá Ruka sa volá Boh a On ňu vždy povedie podľa svojej vôle.

Po druhé: Niekedy musím písanie prerušiť a ceruzku zastrúhať. Ceruzka pri tom veľmi trpí, napokon je však spokojná, lebo je opäť ostrá ako predtým. Preto sa nauč znášať bolesť, lebo bolesť nás robí lepšími.

Po tretie: Pri písaní ceruzkou môžeme kedykoľvek použiť gumu a vygumovať, čo sme napísali chybné. Nauč sa, že ak máme niečo napraviť, nemusí to pre nás znamenať nič zlé, práve naopak, môže to byť veľmi užitočné, aby sme nevybočili z cesty spravodlivosti.

Po štvrté: Nie je dôležité, z akého dreva ceruzku vyrobili, ani to, akú má farbu, dôležitá je tuha vo vnútri. Preto si vždy všimaj, čo sa deje v tvojom vnútri.

A napokon, po piate: Ceruzka vždy po sebe zanechá stopu. Nezabúdaj, že všetko, čo v živote urobíš, zanechá stopu a preto si uveď si každý svoj krok.“

Zuzka Sadilková

Slava Isusu Christu, milí Istinkáci!

A je to tu! Nový školský rok začal a s ním prišla aj farebná jeseň. Začínajú sa ďalšie školské povinnosti, no s detskou stránkou sa zabavíte. Pripravili sme si pre Vás rôzne hlavolamy, ale nájde sa niečo aj pre našich najmenších. Tak hor sa do plnenia úloh.

1. Táto úloha je pre našich najmenších čitateľov a pre tých, ktorí radi maľujú. Vašou úlohou je pekne si vyfarbiť obrázok.

2. V tejto časti by ste mali vybrať vlastnosti, ktoré by mal mať správny pravoslávny veriaci. Správne vlastnosti zakrúžkujte.

úprimnosť

lenivosť

dobrota

láska

lakomstvo

hrdosť

pokora

pracovitosť

pýcha

ľživosť

dobrosrdečnosť

samoľúbosť

márnomyseľnosť

závisť

hnev

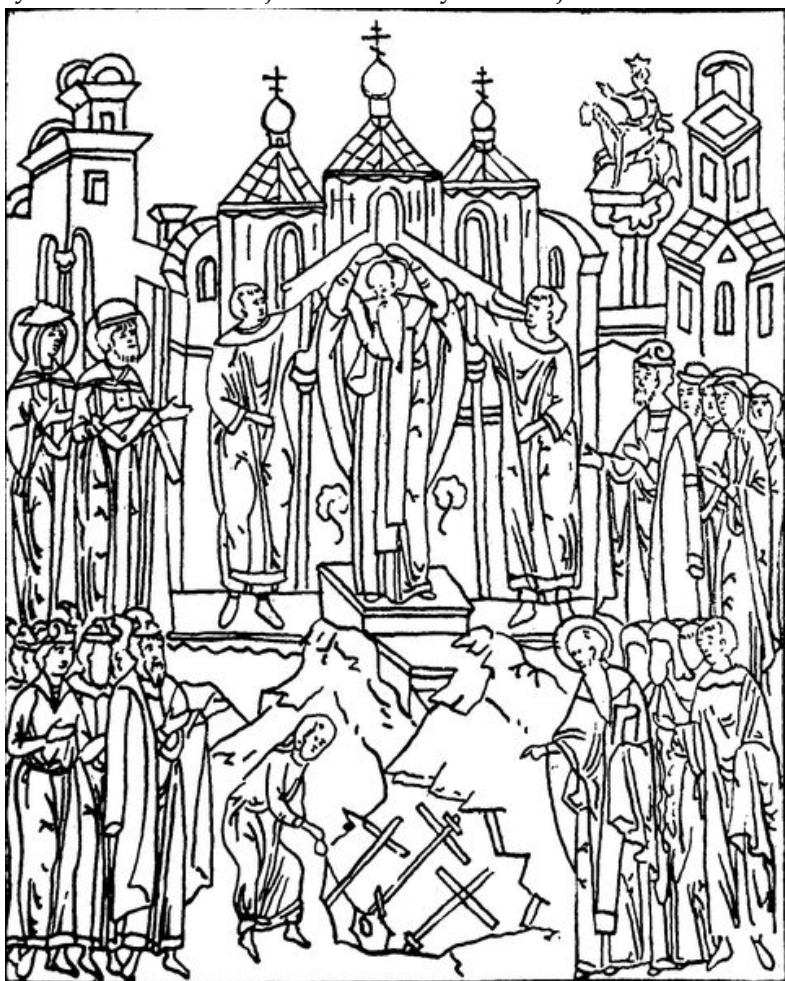
skromnosť

poslušnosť

3. Tretie zadanie naši pravidelní čitatelia už dobre poznajú. Do modlitby, ktorú sa modlíme pred spoveďou, musíte správne doplniť chýbajúce slová.

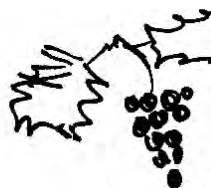
Já _____ čelovík ispovídajusja Hóspodu
_____ Vseržítel'u vo Trójici Svjaťij jedínomu,
Prečístij Dívi _____, Máteri Bóžoj, i vsím
_____, i pred tobóju, _____ mój duchóvnij,
zo vsích _____ mojích.

4. Aký sviatok zobrazuje ikonka? Vyfarbite ju.

0
(o) 0.

ЌѢ нѦШѢ

Otče náš

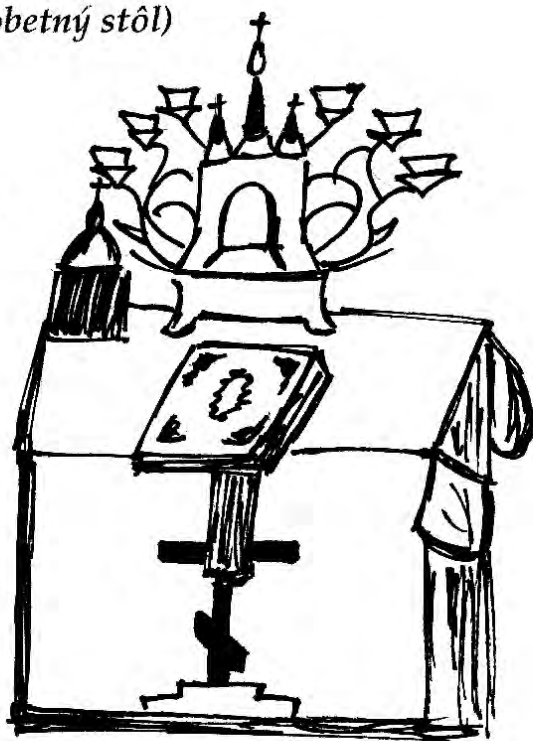
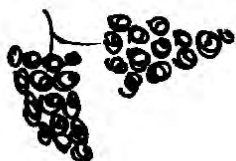
ЌѢѢѢѢ – Októich (kniha s ôsmimi hlasmi, ktorá sa používa pri bohoslužbách v Pravoslávnej cirkvi)

ЌѢѢѢ – oltár (oltár, obetný stôl)

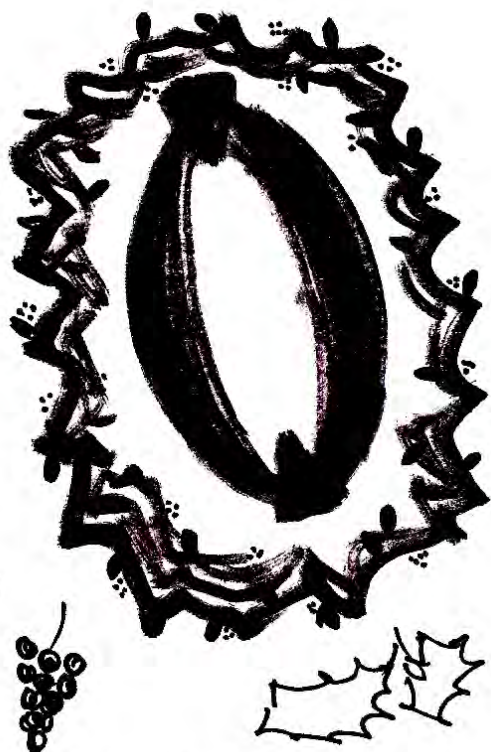
ЌѢѢѢѢ – omofórij
(časť biskupského rúcha)

ЌѢѢѢѢ – obíteľ
(dom, pravoslávny
monastier, obydlie)

ЌѢѢѢѢ – ótpust
(modlitba čítaná
na konci bohoslužby)

ОБЩЕЕ ВОСКРѢНІЕ ПРѢЖДЕ ТВОЕѦ
 СТРАСТИ ОУКЪРѢА, ИЗ МЕРТВЫХЪ
 ВОЗДВІГЛЪ ЕСИ ЛАЗАРА, ХРІСТЕ
 БОЖЕ. ТѢМЖЕ И МЫ ТАКЪ
 ОТРОЦЫ ПОБѢДЫ ЗНАМЕНІА
 НОСЯЩЕ, ТЕБѢ ПОБѢДИТЕЛЮ
 СМЕРТИ ВОПІЕМЪ: ѠСАННА ВЪ
 ВѢШНИХЪ, БЛАГОСЛОВЕНЪ ГРАДЫИ
 КО ИМА ГДНЕ.

Obščeje voskresénije préžde Tvojejá strásti uvirjája, iz
 mértvych vzdvihl jesí Lázarja, Christé Bóže, tímžе i mý,
 jáko ótrocy pobídy známenija nosjášče, Tebí pobidíteľu
 smérти vopijém: osánna v výšnich, blahosloven hrjadýj vo
 ímja Hospódne.

Potvrdzujúc všeobecné zmŕtvychvstanie, pred svojím
 utrpením si prebudil zo spánku smrti Lazára, Christe Bože.
 preto aj my ako deti nesúc palmové ratolesti ako znaky
 víťazstva, Tebe, Víťazovi nad smrťou, voláme: Hosanna na
 výsostiach, požehnaný je Ten, ktorý prichádza v mene
 Pánovom!

***Zabil som ju pre kúsok
chleba.***

Jeden muž, ktorý už dvadsať rokov nebol v kostole, pristúpil váhavo k spovednici. Klakol si a po chvíli váhania začal so slzami v očiach rozprávať: „Mám ruky poškrvené krvou. Bolo to, keď sme ustupovali z Ruska. Každý deň niekto z nás

zahynul. Všade bol strašný hlad. Povedali nám, aby sme nikam nevstupovali bez pušky v ruke a boli vždy pripravení strieľať pri prvom náznaku... V miestnosti, kam som vstúpil, bol starec a svetlovlasé dievčatko so smutnými očami.

„Chlieb! Dajte mi chlieb!“

Dievča sa zohlo. Myslel som si, že berie zbraň - bombu. Bez

zaváhania som vystrelil. Padla naznak.

Keď som sa k nej priblížil, videl som, že mala v ruke kúsok chleba. Zabil som štrnásťročné dieťa, nevinné dieťa, ktoré mi chcelo dať chlieb. Začal som piť, aby som zabudol. Ale ako?

Môže mi Boh odpustiť?”

*Kto chodí s nabitou
puškou, napokon
striela. Ak je
k l a d i v o j e d i n ý
nástroj, čo máš so sebou,
budeš čoskoro na všetkých
pozerať ako na kince.
A celý deň budeš biť
hlava-nehlava.*

Bruno Fererro: Štyridsať príbehov z púšte

Schôdzka

„Chceš ísť so mnou do kina?”

„A čo chceš vidieť?”

„Teba“.

Moja najmladšia dcérka chcela, aby som jej každý večer pred spaním prečítal rozprávku. Raz mi napadlo, že kúpim sadu audiokaziet s nahrávkami rozprávok. Dcérka sa učila obsluhovať magnetofón a niekoľko dní išlo všetko podľa

mojich predstáv, až kým mi jedného večera nestrčila do ruky rozprávkovú knihu . „Ale miláčik, veď vieš, ako sa zapína magnetofón“, povedala som.

„Áno, ale pri tom nemôžem sedieť v náruči,“ odvetila dcérka.

Dôležití sú ľudia. Nie veci.

Bruno Fererro: Ale veď máme krídla (Malé príbehy na potešenie duše)

Radka Baková

„Bohorodice Prisnodivo, čelovikov pokrove, rizu i pojas prečistaho tvojeho tilese, deržavnoje hradu tvojemu darovala jesi...!“

Týmito slovami sme počas púte a vsenočného bdenia mnohokrát oslavovali Presvätú Bohorodičku. Druhého júla bolo stretnutie mládežníkov a pútnikov v chráme svätého Klimenta Ochridského v Spišskej Novej Vsi. Ako vždy nás o. Štefan a veriaci pohostili a posilnili pred púťou, tak ako sa píše vo svätých knihách – pútnikov prijať, hladných nakrmiť. Spoločným molebnom sme začali našu tohtoročnú púť zo Spišskej Novej Vsi do Levoče.

So svätým krížom a ikonami, za spevu duchovných piesní s mnohými modlitbami i príjemnými rozhovormi nám naša cesta nepozorovane rýchlo ubehla. Za spevu tropárov „Bohorodice Divo radujsa... a Spasi, Hospodi, ľudi tvoja...“ sme prišli k cieľu nášho putovania – chrámu svätých Cyrila a Metoda v Levoči.

Prečo bol cieľom našej púte chrám? Pretože Boží chrám je malým kúskom neba na zemi, veľvyslanectvom Kráľovstva nebeského.

Duchovná prednáška spojená s oddychom nás dobre naladili na vsenočné bdenie, ktoré trvalo celú noc. Na nedeľnej svätej liturgii sme ďakovali Hospodinu Bohu, že nám požehnal prežiť krásne dni v spoločenstve mladých veriacich ľudí.

Z celého srdca ďakujeme otcovi duchovnému Štefanovi Pružinskému, mládežníkom zo Spišskej Novej Vsi i veriacim za to, že každoročne príjmu na seba prípravu tejto Bohu milej púte a taktiež ďakujeme otcovi duchovnému Kornelovi Furinovi, jeho rodine i vriacim PCO Levoča za milé prijatie.

Veríme, že milostivý Boh nám požehná účasť na Levočskej púti i na budúci rok.

Alexander

ИСТИНА

Pravoslávny detský tábor Medvedie

V malej dedinke Medvedie na východnom Slovensku sa už po tretíkrát v dňoch 8. 8. – 13. 8. 2011 konal pravoslávny detský tábor.

Príchod detí bol naplánovaný na 15:00. Prebehla povinná registrácia a pridelenie izieb. Následne sme sa presunuli na večerňu do chrámu sv. Dimitrija Myrotočivého a poprosili Isuska o požehnanie pekného týždňa. Na zvládnutie prvého večera sme sa posilnili skvelou večerou, urobili „zoznamku“ a pomodlili sa večerné modlitby. Ako býva zvykom, prvý večer sa najťažšie zaspáva, večierka sa musela posunúť a vedúci si rozdelili služby na stráženie.

Do nového dňa nás stále zobúdza hluchý budíček v podobe varechy a prikrývky na hrniec, alebo gitary. Každé ráno bola liturgia, na ktorej deti prichádzali k sv. tajine spovede a následne sv. prijímaniu Tela a Krvi Isusa Christa. Bohoslužby slúžili otec Pružinský ml. a otec Derco, ktorým ďakujeme, že sa starali o naše duchovné zdravie.

Počasie nám prialo, preto sme po raňajkách mohli absolvovať športový deň. Preťahovanie lanom, futbalové disciplíny zvládali deti na jednotku. Aby vedúci neotáleli, museli svojich zverencov prepraviť vo fúriku v čo najlepšom čase. O 17:00 sme mali Paraklis k Bohorodičke za sprievodu poľských monašiek z Turkowic. Po večeri sme si

čakanie na obľúbenú táborovú poštu krátili učením táboráckych pesničiek.

Tábor svojou návštevou poctila aj ikonopis-

ka Anna s rodinou. V stredu sa deti venovali buď písaniu ikon s pani Annou, alebo sa s Andrejom Dupejom učili lepíť ikony na drevo. Trošku pohybu sme mali prechádzkou na večerňu do Krajnej Porúbky. Po návrate nás čakala večera a beseda z monaškami, ktorá deti zaujala a kládli im veľmi zaujímavé otázky.

Štvrtok bol pre dobrodružné povahy. V náročnom lesnom teréne ich čakalo päť stanovišť. Lesná víla so svojím herbárom nás čakala na prvom stanovišti, tu sme hádali názvy rastlín. Na druhom bolo dievča, ktoré si v lese „zlomilo“ nohu a dobrodruhovia jej mali poskytnúť prvú pomoc. Hľadanie tretieho stanovišťa, na ktorom museli postaviť vatru, dalo niektorým skupinám zabrať. Za tu námahu na nás čakala sladkosť či pohár vody na osvieženie. Otázky z hodín náboženstva si deti zopakovali pri štvrtom stanovišti. K poslednému stanovištu sme museli zdolať potôčik a čo najrýchlejšie trafiť terč. Opäť potok a už len dobehnúť do cieľa. Najväčšia radosť bola zo šťastného návratu, že sa nik nestratil a nezranil. Čo by bol tábor bez táboráka, tak ten

nás tu čakal za odmenu. Pesničky, ktoré sa deti učili počas týždňa, sme spievali pri ohníku s gitarovým sprievodom pod vedením večného mládežníka Jožina Jurčišina s rodinou. Voľné chvíle, ktoré mohli tráviť spolu, obetovali nám a za to mu veľmi pekne ďakujeme.

V piatok deti dokončovali ikony a týždeň bez Facebooku a mobilu sme zakončili výletom do Šarbova. Na lúke sme sa nadýchali čerstvého vzduchu; pri pohľade na pasúce sa ovečky nám bača porozprával o živote na vidieku a výrobe syra.

Posledné ráno bola liturgia, na ktorej sa posvätili dokončené ikony. Nezabudli sme ani na záverečné vyhodnotenie súťaží a bodovanie izieb. Chutný obed na záver a hlučné ďakujeme patrilo po každom jedle našim kuchárkam, ktoré sa starali o prázdne brušká.

Veľké ďakujeme patrí Hospodu Bohu, ktorý nám požeňnal prežiť tento tábor, a v neposlednom rade aj sponzorom.

Čakanie na rodičov, rozlúčka s kamarátmi a tábor v Medvediom je opäť na konci.

Vedúca Radka

Púť do Uličského Krivého

V dňoch 18.- 19. augusta sme sa opäť, nielen my mladí, stretli na jednom úžasnom mieste. Už štvrtýkrát sme sa na sviatok Preobrazenia Hospoda stretli pri skýte o. Ignatija Čokinu. Ku skýtu, ktorý sa nachádza v dedine Uličské Krivé, sme cestovali pešo z obce Ulič.

Celú púť sme začali v pravoslávnom chráme v Uliči, kde sme poslúžili

moleben za pútešestvujušcích (cestujúcich). Z chrámu v Uliči sme sa pobrali už ku skýtu. Po krátkej ceste pešo

sme dorazili ku samotnému skýtu, ktorý sa nachádza nad samotnou dedinou, a mnohým nám pripomína samotnú horu Tábor, na ktorej sa Christos preobrazil. Pri skýte nás privítal, už tradične, o. Hrustič st., ktorý sa osobne poznal s otcom Igantijom. Po malom odpočinku nasledovali bohoslužby. Tradične sme, najsamprv, posvätili vodu a začali sme vsenočné bdenie na sviatok Preobrazenia Hospoda. Po poslúžení bdenia nasledoval akafist k ikone Počajevskej Bohorodičky a potom modlitby ku prijímaniu. Vyvrcholením sviatku boli sv. liturgie. Na prvej, ktorá bola skoro ráno, boli prevažne mládežníci. Druhá, ktorá bola o 9.00, sa slúžila za účasti veľkého množstva veriacich a duchovných z uličskej doliny, z ubľanskej doliny, z Prešova a iných miest. Význam tohto sviatku

potvrďuje aj to, že počas celej noci horeli sviečky na hrobe o. Ignatija, veriaci celú noc bdeli, a na 2. sv. liturgiu prišlo veľké množstvo veriacich aj napriek tomu, že to bol pracovný deň.

Veľké ďakujem patrí hlavne Hospodu Bohu, ktorého

prítomnosť sme pri skýte neustále cítili. Chceli by sme sa poďakovať aj mládežníkom a veriacim z Uliča, Uličského Krivého, ktorí sa postarali o to, aby sme nehladovali. Ďakujem patrí aj duchovným, ktorí prišli ku o. Ignatijovi a podporili nás

svojimi modlitbami. A v neposlednom rade patrí ďakujem aj samotnému o. Ignatijovi za to, že sa za nás určite prihovára u nebeského Otca a modlí za našu miestnu Cirkev.

Bohoslovec Miroslav

Hora Javor v Poľsku

Na svätú horu Javor sa každoročne schádza mnoho pútnikov z celého Poľska, Ukrajiny i Slovenska. Na začiatku tejto cesty bola iba myšlienka: „Kde prežiť sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla?“ Ako to už býva, možnosti je viac, no nie vždy sa nám všetky pozdávajú. Ktorýsi večer tesne pred sviatkom mi prišla na um myšlienka: „Hora Javor!“ Keďže som tam už pár rokov nebol, rozhodol som sa prežiť apoštolský sviatok tam. V chráme vysoko v lese. Tam kde nepočuť ani šum áut, kde nie je mestský zhon, tam kde ticho hôr s prekrásnymi bohoslužobnými spevmi vytvárajú priestor pre skutočný duchovný oddych.

Boh mi na túto cestu požehnal ešte jedného odvážneho pútnika a tak sme spolu vyrazili. Cesta ubehla pomerne rýchlo a už sme sa ocitli pri pokrovskom monastieri vo Wysovej. Odstavili sme auto a ďalej sme pokračovali pešo, avšak neboli sme sami. Kroky mnohých pútnikov smerovali na toto sväté miesto. Konечно sme boli na hore, pri chráme.

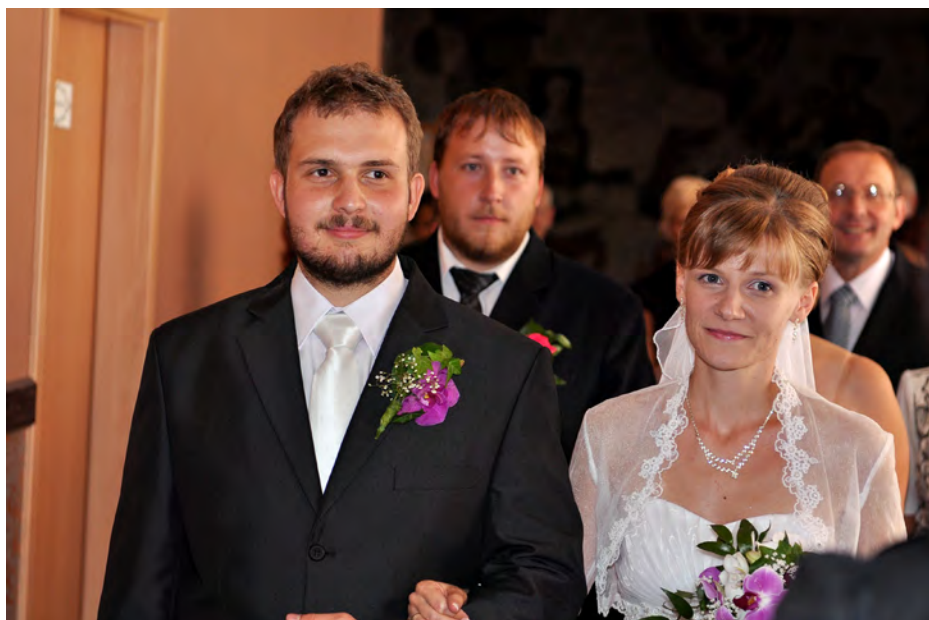

Za malú chvíľu začalo posvätenie vody a svätá liturgia, ktorú slúžili vladyka Adam, biskup novosarčeskyj, vladyka Pajsij, biskup gorlický a vladyka Augustín, biskup ľvovský.

Bol to naozaj krásny duchovný zážitok a o čo bola moja radosť väčšia, keď som tam stretol i našich mládežníkov zo Slovenska. Veľmi som sa potešil, že naši mládežníci aj cez prázdniny vyhľadávajú sväté miesta, modlia sa a zúčastňujú sa na bohoslužbách.

Po svätej liturgii sme sa plní dojmov a zážitkov vydali na spiatočnú cestu domov. Avšak pred nami boli ešte dve zastávky. A to Bukovský monastier (okres Stropkov); tam sme sa krátko pomodlili, obzreli si okolie a pobrali sme sa ďalej. Druhou zastávkou bol Krásnobrodský monastier (okres Medzilaborce). Hoci sú v súčasnosti tieto monastiere vlastníctvom gréckokatolíckej cirkvi, svojho času to boli veľmi významné centrá Pravoslávia na našom území. S Božou pomocou sme takto prežili nádherný deň - deň pamiatky svätých apoštolov Petra a Pavla.

Alexander

Pre mnohých z nás je 4. september iba obyčajný deň, ale pre našich dvoch mládežníkov Petra Polakoviča a Juliánu Kuzanovú sa stal nezabudnuteľný.

Práve v tento deň prijali svätú tajinu manželstva v chráme sv. Jána Bohoslova na Pravoslávnom kňazskom seminári v Prešove. Svoje životy obaja spojili na svätej liturgii, ktorú slúžili o. Peter Kačmár zo Sloviniek, o. Boris Hrustič z Ulica, o. Vladimír Kocvár

z Popradu a aj otec nevesty, d.o. Ján Kuzan. Neskôr, spolu s mladomanželmi, sme sa presunuli do sály OZKN na sídlisku Sekčov, kde bola svadobná hostina. Mládežníci aj s rodinami oboch mladomanželov vytvorili vynikajúcu atmosféru a skvelú zábavu.

Dovoľte nám, drahí mladomanželia, zaželať Vám hojnosť Božej blahodäte, veľa úprimnej lásky, porozumenia a trpezlivosti.

Na mnohaja i blahaja lita!

Redakcia Istiny

Recepty

Kapustové karbonátky alebo nátierka

1 kg bielej kapusty
1 šálka vlašských orechov
soľ
čierne korenie
cesnak
2 – 3 šálky múky
strúhanka na obalenie
olej na vyprážanie

Z kapusty vyrežeme hlúbik a uvaríme ju do mäkka. Pomelieme na mäsovom

mlynčeka spolu s orechmi, na nátierku dvakrát. Pridáme korenie a cesnak podľa chuti. Časť si odložíme ako nátierku a do zvyšku pridáme múku, tvarujeme karbonátky, obalujeme v strúhanke a vyprážame do zlatista. Do zmesi na nátier-

ku môžeme pridať pôstnu majonézu.¹

Zemiaková harmonika s mrkvou a hubami

zemiaky
mrkva
huby, najlepšie čerstvé šampiňóny
čierne korenie
soľ
olej, najlepšie olivový

Zemiaky na-režeme na

plátky, ale na konci necháme spojené.

Narežeme si mrkvu a huby na plátky a striedavo zasúvame do zárezov na zemiaku. Osolíme, okoreníme, pokvapkáme olejom a zabalené

v alobale upečie-

¹ <http://www.povarenok.ru/recipes/show/16514/>

me. Pečieme pri teplote 200 °C do zlatista.²

Mandľové košíčky

140 g mandlí zomletých na múku

110 g cukru

¼ bio pomaranča

½ šáločky uvarenej kávy

Mandľovú múku zmiešame s cukrom. Štvrtinu pomaranča aj s kôrou rozmixujeme. Pomarančovú masu pridáme k mandliam a zmiešame, najlepšie rukou, aby sme cítili konzistenciu. Postupne pridávame kávu.

2 <http://www.povarenok.ru/recipes/show/21613/>

Z masy tvarujeme guľičky veľkosti vlašského orecha a obaľu-

jeme v práškovom cukre. Ukladáme do papierových košíčkov. Miesto kávy môžeme použiť kávový likér alebo rum.³

Pripravila **Markella**

3 <http://www.povarenok.ru/recipes/show/38011/>

Žiadal som od Boha silu, aby som sa mohol presadiť. Urobil ma slabým, aby som sa naučil pokore...

Žiadal som od Boha zdravie, aby som mohol urobiť veľké veci. Ochorel som, aby som mohol urobiť niečo hodnotnejšie...

Žiadal som bohatstvo, aby som mohol byť šťastný. Dostal som biedu, aby som sa stal múdрым...

Žiadal som moc, aby ma ľudia velebili. Dostal som bezmocnosť, aby som cítil potrebu Boha...

Žiadal som všetko, aby som mohol mať radosť zo života. Dostal som život, aby som sa mohol zo všetkého radovať...

Nedostal som nič z toho, o čo som žiadal, ale dostal som všetko, v čo som dúfal. Takmer proti mojej vôli boli moje modlitby vypočuté.

Som najbohatší z obdarovaných.

Zuzka Sadilková

PRAVOSLAVIÁDA

Srdečne Vás pozývame na 6. ročník
vášho obľúbeného športového dňa.

autobusová stanica Košice

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS
BPM Košice a Pravoslávna cirkevná obec Košice

5. novembra 2011 o 8.30 hod.

Svoju účasť nahláste do 1.11.2011

Potvrdenie účasti a viac info:

0948 042 510

jaro.guba@gmail.com